

Lublin 20 sierpnia 2014 r.

AUTOREFERAT

1. Imię i nazwisko

Dr Małgorzata Podolak

Wydział Politologii Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

2. Wykształcenie, posiadane dyplomy, stopnie naukowe

Jestem absolwentką Wydziału Politologii UMCS, kierunek politologia. Pracę magisterską pisałam pod kierunkiem prof. dr hab. Lecha Wojciecha Zachera. Temat pracy *Polityka ekologiczna jako obszar polityki*. Pracę obroniłam w grudniu 1993 r. W 1994 r. zostałam zatrudniona na Wydziale Politologii UMCS. Dnia 30 czerwca 1999 r. obroniłam pracę doktorską, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Marka Żmigrodzkiego pt. *Polityka ekologiczna Polski w okresie transformacji (1989-1996)* i uzyskałam stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauki o polityce.

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych

Dnia 1 grudnia 1994 r. zostałam zatrudniona na stanowisku asystenta na Wydziale Politologii UMCS. Po obronie doktoratu zostałam zatrudniona na stanowisku adiunkta – 1 stycznia 2000 r. i pracowałam na tym stanowisku do dnia 30 września 2012 r. Od 1 października 2012 r. jestem zatrudniona na stanowisku asystenta.

Jednocześnie w okresie od 01 października 2004 r. do 29 lutego 2012 r. pracowałam na stanowisku wykładowcy w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie (II etat).

Zatrudnienie na umowę zlecenie/dzieło:

- 2000 r. Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji.

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu *System polityczny Rzeczypospolitej Polskiej*.

- 2000-2003 r. Puławska Szkoła Wyższa z siedzibą w Puławach.

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu *Wstęp do nauki o państwie i polityce*.

- 2003 r. Wyższa Szkoła Biznesu w Radomiu.

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotów: *Wstęp do nauki o państwie i polityce, Systemy polityczne w Europie, Współczesne systemy polityczne*. Prowadzenie seminarium licencjackiego.

- 2008/2009 Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi (oddział zamiejscowy Międzyrzec Podlaski).

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotów: *Nauka administracji, System polityczny i prawny Rzeczypospolitej Polskiej, Prawo konstytucyjne*.

- 2010 r. Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotu: *Problemy współczesnych państw*

- 2011/2012 Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu.

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotów: *Systemy polityczne Polski, Białorusi i Ukrainy, Transnarodowe regulacje w ochronie środowiska*.

- 2012/2013 Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie

Zajęcia dydaktyczne z przedmiotów: *Współczesne systemy polityczne, Bezpieczeństwo ekologiczne i społeczne*

- 2013/2014 Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji w Chełmie.

Zajęcia dydaktyczne: *System polityczny RP, Nauka o polityce*.

Puławska Szkoła Wyższa z siedzibą w Puławach. Zajęcia dydaktyczne: *System polityczny RP, Samorząd terytorialny w RP, Ustrój organów ochrony prawnej*.

4. Wskazane osiągnięcia wynikające z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595 ze zm.)

a. (autor/autorzy, tytuł/tytuły publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa):

Małgorzata Podolak, *Instytucja referendum w wybranych państwach Europy Środkowej i Wschodniej (1989-2012)*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2014, ss. 420.

Monografia stanowi podsumowanie moich kilkunastoletnich badań związanych z demokracją bezpośrednią, ze szczególnym uwzględnieniem roli referendum ogólnopaństwowego we współczesnych państwach.

Podstawowym założeniem pracy jest pogląd, iż instytucja referendum odegrała istotne znaczenie w procesie powstawania nowych państw po 1989 r. oraz miała wpływ na

kształtowanie się ich systemów politycznych. Jest wykorzystywana w procesie podejmowania decyzji, dotyczących zarówno spraw międzynarodowych jak i narodowych.

Zakres chronologiczny obejmuje lata 1989-2012. W pracy dokonano analizy instytucji referendum w następujących państwach: na Litwie, Łotwie, Estonii, w Rosji, Ukrainie, Białorusi, w Republice Czeskiej, na Słowacji i w Polsce. Wybór państw jest celowy. Przedstawiono instytucję referendum w państwach tzw. demokracji nieskonsolidowanej – Polska, Republika Czeska, Węgry, Słowacja, Litwa, Łotwa i Estonia. Instytucje demokratyczne są w tych państwach stabilne, realizowana jest zasada podziału władzy, są przestrzegane prawa obywateli, a instytucja referendum jest uzupełnieniem demokracji pośredniej. Pozostałe państwa Federacja Rosyjska, Białoruś i Ukraina stanowią przykład stosowania instytucji referendum do realizacji partykularnych celów inicjatorów referendum oraz funkcjonowania tej instytucji nie tylko w reżimach demokratycznych.

Celem pracy jest analiza przepisów prawnych oraz wykorzystania instytucji referendum w praktyce politycznej w powyższych państwach.

W pracy przyjęto następujące hipotezy badawcze:

1. W państwach Europy Środkowej i Wschodniej po 1989 r. nastąpił istotny wzrost stosowania instytucji referendum. Spowodowane to było wprowadzeniem po okresie realnego socjalizmu do przepisów konstytucji różnych form demokracji bezpośredniej, w tym referendum. Przed 1989 r. państwa nie posiadały odpowiednich regulacji konstytucyjno-ustawowych (oprócz ZSRR oraz Węgier i Czechosłowacji), co przedkładało się na brak praktyki politycznej w tym zakresie.
2. Obywatele chętnie uczestniczą w referendach na temat suwerenności państwa oraz akcesji do struktur europejskich. Referenda dotyczące spraw wewnętrznych państwa np. przyjęcie konstytucji, zgoda na uruchomienie elektrowni atomowej czy zgoda na prywatyzację często są niewiążące z powodu niskiej frekwencji. Sprawy ustrojowe dla państwa bardziej wzbudzają zainteresowanie obywateli niż sprawy społeczne.
3. Możliwości, jakie dają przepisy prawa konstytucyjnego nie mają wykorzystania w praktyce politycznej. W niektórych państwach odchodzi się od referendów na rzecz demokracji pośredniej. Referendum nie jest narzędziem często wykorzystywanym w praktyce, wynika to z niechęci polityków, którzy uważają, że sami mogą podejmować decyzje polityczne.
4. Referendum jest narzędziem wykorzystywanym przez przywódców w systemach niedemokratycznych do realizacji własnych pomysłów. Takie tendencje można

zaobserwować np. na Białorusi. Prezydent Aleksandr Łukaszenka poprzez referenda uzyskał możliwość sprawowania nieograniczonej władzy.

5. Ilość przeprowadzanych głosowań nie powoduje zwiększenia uczestnictwa obywateli w wyborach i referendach. Jeżeli w krótkim okresie ilość referendów jest nasiloną, uczestnictwo w nich obywateli maleje.

Postawienie powyższych hipotez pozwoliło na uporządkowanie struktury pracy. Monografia składa się z czterech rozdziałów podzielonych w układzie problemowym z elementami chronologii.

Rozdział I ma charakter teoretyczny, wskazano w nim różnorodne sposoby definiowania i ujmowania pojęcia referendum. Ponieważ termin referendum jest często stosowany zamiennie z określeniem plebiscyt, dokonano rozróżnienia tych pojęć. Zaprezentowano także inne formy demokracji bezpośredniej funkcjonujące we współczesnych państwach, tj. inicjatywa ludowa, zgromadzenia ludowe, konsultacje społeczne, weto ludowe, recall, a także rodzaje referendów. Podstawowym celem rozdziału było usystematyzowanie i uporządkowanie różnorodności pojęć związanych z referendami i demokracją bezpośrednią, a także zwrócenie uwagi, iż referendum nie jest jedynym narzędziem demokracji bezpośredniej wykorzystywanym we współczesnych państwach.

W rozdziale II zaprezentowano kształtowanie się instytucji referendum w ujęciu historycznym, począwszy od okresu międzywojennego, poprzez państwa realnego socjalizmu, transformację ustrojową, aż do współczesnych regulacji prawnych. Przedstawiono zarówno regulacje konstytucyjno-prawne, ich egzekucję oraz praktykę polityczną.

W okresie międzywojennym przeprowadzono referenda w takich państwach jak Łotwa i Estonia, a także plebiscyty w Polsce i na Węgrzech. Po II wojnie światowej praktyka była skromniejsza, bo tylko w Polsce przeprowadzono dwa głosowania w latach 1946 i 1987. W okresie transformacji ustrojowej w państwach trwały dyskusje nad wprowadzeniem instytucji referendum do porządku prawnego, co zaowocowało przyjęciem odpowiednich regulacji w nowych konstytucjach i ustawach. Brak rozwiązań prawnych i znikoma praktyka polityczna z pewnością mają wpływ na funkcjonowanie instytucji referendum współcześnie.

Rozdział III i IV poświęcono analizie praktyki politycznej w poszczególnych państwach. W rozdziale III zostały przedstawione referenda, które zmieniły znacząco międzynarodową pozycję państwa. Głosowania te z jednej strony doprowadziły do ustanowienia samodzielnych i suwerennych państw, z drugiej zaś - głosowania w sprawie akcesji do Unii Europejskiej - w istotnym stopniu ograniczyły ich suwerenność. Referenda niepodległościowe cieszyły się dużym zainteresowaniem obywateli, którzy chcieli posiadać

własne, suwerenne państwo. To zainteresowanie spowodowało wysoką frekwencję oraz wysoki odsetek głosów oddanych w sprawie suwerenności. Referenda tzw. akcesyjne zostały przeprowadzone w okresie od marca do września 2003 r. Społeczeństwa dziewięciu państw wyraziły swoją wolę przystąpienia do Unii Europejskiej. W rozdziale dokonano eksplikacji przebiegu kampanii referendalnych, przedstawiono wyniki badań opinii publicznej przed referendum, stanowiska partii politycznych oraz wyniki referendum. Należy zauważyć, że w większości państw kampania informacyjna spowodowała wzrost zainteresowania obywateli akcesją do Unii Europejskiej, a - co za tym idzie - zwiększoną frekwencję w głosowaniu.

W rozdziale IV przeanalizowano głosowania w sprawach wewnętrznych państwa. Zostały one podzielone przedmiotowo na: głosowania nad przyjęciem nowych konstytucji oraz dokonanych w nich zmianach, w sprawach funkcjonowania parlamentu lub głowy państwa, w sprawach prywatyzacji poszczególnych sektorów gospodarki oraz kwestii społecznych istotnych dla obywateli. Wszystkie głosowania odegrały ważną rolę wpływając na edukację i aktywizację polityczną obywateli.

Nowe konstytucje przyjęte w referendum zostały ustanowione w Polsce, na Litwie, w Estonii i Federacji Rosyjskiej. Znaczące zmiany zostały poddane pod głosowanie referendalne na Białorusi. Próba wprowadzenia zmian konstytucji była podjęta dwukrotnie na Łotwie, jednakże proponowane zmiany nie weszły do porządku konstytucyjnego. Referenda tzw. ustrojowe obejmowały różne kwestie związane z funkcjonowaniem organów państwa, tj. instytucji prezydenta i jego pozycji ustrojowej oraz organizacji i funkcjonowania parlamentu. Kolejne referenda dotyczyły prywatyzacji majątku państwowego, odbyły się one w Polsce, na Słowacji i na Węgrzech. Ostatnie z analizowanych referendów, również znaczące z punktu widzenia zarówno państwa, jak i obywateli to referenda w kwestiach społecznych. Były to: wyrażenie zgody na budowę elektrowni atomowej (Litwa), sprawa przyznania obywatelstwa osobom zamieszkującym w państwie a nieposiadającym obywatelstwa państwa (Węgry, Łotwa), podwyżka rent i emerytur (Łotwa), wprowadzenie programu oszczędnościowego (Węgry). Większość tych głosowań nie była wiążąca ze względu na niską frekwencję, jednak odegrały one kluczową rolę w edukacji i przyjmowaniu postaw obywatelskich w społeczeństwach.

W pracy zostały wykorzystane adekwatne metody badawcze. Po pierwsze, w monografii została zastosowana metoda analizy porównawczej (komparatystycznej), polegająca na wskazaniu różnic i podobieństw regulacji prawnych i stosowania instytucji referendum w poszczególnych państwach. Po drugie, wykorzystano metodę instytucjonalno-prawną, pozwalającą na analizowanie przepisów konstytucji i ustaw referendalnych.

Odwołano się także do wiedzy historycznej, aby ukazać genezę instytucji referendum w okresie międzywojennym i socjalistycznym. Po trzecie, metoda statystyczna okazała się pomocna w ustaleniu częstotliwości i skuteczności stosowania referendum w poszczególnych krajach.

Praca została oparta na licznych opracowaniach, przede wszystkim materiałach źródłowych: konstytucjach, ustawach i innych aktach prawnych. Punktem wyjścia analizy instytucji referendum są konstytucje państw, ustawy o referendach a przede wszystkim materiały związane z zastosowaniem instytucji referendum w praktyce politycznej. W pracy wykorzystano dostępną literaturę zarówno polską, jak i zagraniczną. W wielu przypadkach były to opracowania wyłącznie w językach narodowych. Cennym źródłem informacji był Internet, z uwagi na aktualność i szybkość dostępu do danych. Wiele źródeł udało się autorce uzyskać dzięki kwerendom w bibliotekach i ośrodkach naukowych w Wilnie, Rydze, Tallinie, Pradze, Budapeszcie, Warszawie. W pracy wykorzystano także dostępną w Internecie codzienną prasę, w której szczegółowo opisywano poszczególne głosowania referendalne, np. na Łotwie. Bardzo pomocne okazały się opracowania genewskiego instytutu *Research Centre on Direct Democracy*, który zajmuje się analizowaniem referendów na całym świecie. Autorka korzystała także ze stron Komisji Wyborczych poszczególnych państw, dzięki którym uzyskano wiarygodne informacje dotyczące głosowania w referendach.

Analiza instytucji referendum w wybranych państwach pozwala na stwierdzenie, że instytucja ta cieszy się zainteresowaniem zarówno wyborców, jak i polityków. W warunkach funkcjonowania współczesnych państw stanowi uzupełnienie demokracji pośredniej, pozwala obywatelom na aktywne włączenie się w procesy decyzyjne, kształtując ich poglądy polityczne i kulturę polityczną. Poprzez referendum społeczeństwo utożsamia się z państwem.

Praktyka stosowania referendum w państwach Europy Środkowej i Wschodniej wskazuje, że sposób jego wykorzystywania może być kontrowersyjny. Referendum powoduje pogłębienie zarówno demokracji jak i systemów niedemokratycznych.

W moim przekonaniu referenda będą organizowane w następujących państwach: Litwa, Łotwa, Estonia, Słowacja, Węgry. Poprawi się także skuteczność, poprzez co obywatele będą mogli wpływać na decyzje państwowe. Federacja Rosyjska, Białoruś, Ukraina, Republika Czeska oraz Polska to państwa, w których referenda będą rzadko organizowane, inicjatywa zostanie przedstawiona przez większość rządową i parlamentarną. W Polsce od wielu lat podejmowano próby zainicjowania referendów, jednak parlament nie wyraził zgody na żadne z proponowanych głosowań.

Przyszłość referendum w analizowanych państwach będzie zależeć w dużym stopniu od woli polityków i nastrojów społeczeństwa. Należy wprowadzić mechanizmy mające na celu częstsze stosowanie referendum, tj. przeprowadzenie referendum z wyborami, wprowadzenie nowoczesnych technik głosowania np. głosowanie elektroniczne, wprowadzenie zmian legislacyjnych powodujących obligatoryjne zarządzanie referendum po zebraniu odpowiednio wysokiej liczby podpisów.

5. Pozostałe obszary zainteresowań naukowych i pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze oraz organizacyjne

5.1 Pozostałe obszary zainteresowań naukowych i osiągnięcia w tym zakresie

Oprócz głównego nurtu badań jakim jest instytucja referendum ogólnopaństwowego, moje zainteresowania badawcze koncentrują się na innych kierunkach:

1. demokracja bezpośrednia;
2. systemy polityczne;
3. polityka ekologiczna.

W ramach tej problematyki opublikowałam łącznie 51 prac: 2 monografie (w jednej jestem współautorką) redagowałam 1 pracę zbiorową, 1 pracę współredagowałam, opublikowałam 46 artykułów naukowych (7 tekstów we współautorstwie).

Jednym z obszarów moich zainteresowań naukowych jest tematyka demokracji bezpośredniej. W swoich badaniach koncentrowałam się na innych formach demokracji bezpośredniej występujących w państwach europejskich w okresie transformacji. W ramach tego kierunku badań opublikowałam 6 artykułów naukowych.

- Podolak M., *Rozwój form demokracji bezpośredniej w Polsce*, (w:) *Transformacja systemowa w Polsce 1989-2009*, red. R. Grajcar, W. Wojtasik, Katowice 2009, s. 301-320.
- Podolak M., *Plebiscyt jako forma decydowania politycznego w systemie autorytarnym Białorusi*, (w:) *Adaptacja-reforma-stabilizacja. Przestrzeń publiczna we współczesnych systemach politycznych*, red. T. Koziello, P. Maj, W. Paruch, Rzeszów 2010, s. 301-311.

- Podolak M., *Demokratyzacja społeczeństwa polskiego w okresie transformacji*, (w:) *Aksjologiczny i pragmatyczny wymiar współczesnej polityki*, red. D. Walczak-Duraj, Łódź 2011, s. 83-97.
- Podolak M., *Rozwój ludowej inicjatywy ustawodawczej w Polsce*, (w:) *Dwadzieścia lat demokratyzacji systemu politycznego RP*, red. B. Dziemidok-Olszewska, T. Bichta, Lublin 2011, s. 45-58.
- Podolak M., *Rola i znaczenie demokracji bezpośredniej we współczesnych państwach*, (w:) *Polityczne wyzwania współczesnych państw. Perspektywa globalna. t.1*, red. W. Gizicki, Lublin 2011, s. 126-141.
- Podolak M., *Rozwój form demokracji bezpośredniej w państwach europejskich po upadku Związku Radzieckiego*, (w:) *Rozpad ZSRR. Kontekst międzynarodowy*, red. J. Diec, Kraków 2011, s. 341-360.

Kolejnym obszarem moich zainteresowań były systemy polityczne w państwach Europy Zachodniej oraz Środkowej i Wschodniej. W swoich badaniach koncentrowałam się głównie na instytucjach systemu politycznego, relacjach oraz wzajemnych zależnościach pomiędzy podmiotami systemu politycznego. Szczególnie interesująca była kwestia ewolucji systemów politycznych państw Europy Środkowej i Wschodniej w okresie transformacji systemowej, tworzenie ram prawnych, budowa instytucji demokratycznych.

W ramach tego kierunku badań opublikowałam 12 artykułów naukowych:

- Podolak M., *Sąd Lustracyjny*, (w:) *Ustrój organów ochrony prawnej*, red. B. Szmulik, M. Żmigrodzki, Wydanie I Lublin 2001, s. 155-159, Wydanie II Lublin 2003, s. 183-187, Wydanie III, Lublin 2005, s. 193-198.
- Podolak M., *Rzecznik Praw Dziecka*, (w:) *Ustrój organów ochrony prawnej*, red. B.Szmulik, M.Żmigrodzki, Wydanie I Lublin 2001, s. 253-255, Wydanie II Lublin 2003, s. 349-351, Wydanie III, Lublin 2005, s. 371-373.
- Podolak M., Pochodyła P., *System polityczny Litwy*, (w:) *Systemy polityczne państw Europy Środkowej i Wschodniej*, red. W. Sokół, M. Żmigrodzki, Lublin 2005, s. 317-352.
- Podolak M., Żmigrodzki M., *System polityczny i jego klasyfikacje* (w:) *Współczesne systemy polityczne*, red. M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Wydanie I Warszawa 2007, s. 11-23, Wydanie II Warszawa 2013, s. 11-23.

- Podolak M., Bichta T., Żmigrodzki M., *Zasady konstytucyjno-prawne państw demokratycznych* (w:) *Współczesne systemy polityczne*, red. M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Wydanie I Warszawa 2007, s. 25-34, Wydanie II Warszawa 2013, s. 25-34.
- Podolak M., *System polityczny Szwajcarii*, (w:) *Współczesne systemy polityczne*, red. M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Wydanie I Warszawa 2007, s. 165-182, Wydanie II Warszawa 2013, s. 169-186.
- Podolak M., *System polityczny Wielkiej Brytanii*, (w:) *Współczesne systemy polityczne*, red. M. Żmigrodzki, B. Dziemidok-Olszewska, Wydanie I Warszawa 2007, s. 189-207, Wydanie II Warszawa 2013, s. 197-213.
- Podolak M., *Realizacja postanowień Okrągłego Stołu dotyczących instytucji Prezydenta*, (w:) *Okrągły Stół dwadzieścia lat później*, red. W. Polak, J. Kufel, M. Chechłowska, P. Nowakowski, D. Chrula, Toruń 2009, s. 216-229.
- Podolak M., *Seimas – parlament Republiki Litewskiej*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Informatyki, Zarządzania i Administracji w Warszawie”, 2010, nr 2 (12), s. 174-191.
- Podolak M., *Wygrać jedynekę. O wyborach do sejmiku województwa lubelskiego*, (w:) *Wybory do sejmików województw w 2006 roku*, red. R. Alberski, M. Cichosz, Ł. Tomczak, Wrocław 2010, s. 53-67.
- Podolak M., *Model przywództwa w systemie autorytarnym Republiki Białoruś*, (w:) *Kryzys przywództwa we współczesnej polityce*, red. W. Konarski, A. Durska, Sz. Bachrynowski, Warszawa 2011, s. 498-512.
- Podolak M., Pokrzycka L., *Od ministra do marszałka. Wybory do sejmiku województwa lubelskiego*, (w:) *Gra o regiony. Wybory do sejmików województw w 2010 r.*, red. R. Alberski, M. Cichosz, K. Kobielska, Wrocław 2013, s. 89-101.

Wśród mojego dorobku istotne miejsce zajmują publikacje związane z systemami politycznymi państw postjugosłowiańskich. Szczególnie interesująca jest kwestia wpływu czynników etniczno-religijnych na kształtowanie się systemów politycznych. Do opracowań z tego zakresu mogę zaliczyć dwie prace zbiorowe:

1. *Systemy polityczne państw bałkańskich*, red. T. Bichta. M. Podolak, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2012, s.443.

Publikacja była rezultatem realizowanego grantu uzyskanego w 2010 r., którym kierowałam. Intencją moją, jak i współredaktora, było stworzenie kompleksowego opracowania o przemianach ustrojowych całego regionu bałkańskiego po 1991 r. Monografia jest przeznaczona głównie dla studentów politologii, stosunków międzynarodowych oraz studiów wschodnioeuropejskich.

2. *Wprowadzenie do studiów wschodnioeuropejskich*, red. W. Paruch, A. Mironowicz, T. Wicha, T.1. *Balkany: Przeszłość –Teraźniejszość - Przyszłość*. red. naukowa M. Podolak, Lublin 2013, Wydawnictwo UMCS, ss. 501.

Opracowanie jest jednym z czterech tomów wydanych pod wspólnym tytułem *Wprowadzenie do studiów wschodnioeuropejskich*, w wyniku realizowanego grantu europejskiego UMCS na ryku pracy i gospodarki opartej na wiedzy. Kierownikiem grantu jest prof. dr hab. Waldemar Paruch. W tej publikacji zajęłam się analizą systemów politycznych państw bałkańskich, efektem czego był artykuł *Systemy polityczne państw bałkańskich* (w:) *Wprowadzenie do studiów wschodnioeuropejskich*, red. W. Paruch, A. Mironowicz, T. Wicha, T.1. *Balkany: Przeszłość –Teraźniejszość - Przyszłość*. red. naukowa M. Podolak, Lublin 2013, Wydawnictwo UMCS, s.235-274.

Na temat systemów politycznych państw bałkańskich opublikowałam 3 artykuły naukowe:

- Podolak M., Żmigrodzki M., *System polityczny Bułgarii*, (w:) *Systemy polityczne państw bałkańskich*, red. T. Bichta. M. Podolak, Lublin 2012, s. 127-156
- Podolak M., *System polityczny Chorwacji*, (w:) *Systemy polityczne państw bałkańskich*, red. T. Bichta. M. Podolak, Lublin 2012, s. 157-194
- Podolak M. *System polityczny Serbii*, (w:) *Systemy polityczne państw bałkańskich*, red. T. Bichta. M. Podolak, Lublin 2012, s. 351-384.

Bezpośrednio po rozpoczęciu pracy naukowej moje zainteresowania koncentrowały się na problematyce polityki ekologicznej w Polsce. W swoich badaniach zajmowałam się rolą instytucji państwowych w polityce ekologicznej państwa. W ramach tego kierunku badań opublikowałam 2 monografie (jedna we współautorstwie) oraz 9 artykułów naukowych.

- Podolak M. *Polityka ekologiczna Polski w okresie transformacji*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2004, ss. 206.
- Stochlak J. Podolak M. *Ochrona środowiska w Polsce. Studium prawnopolitologiczne*, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2006, ss. 577.

Artykuły naukowe

- Podolak M., *Rola i działalność rządu w ochronie środowiska w okresie transformacji*, (w:) *Ochrona środowiska w polityce*, red. H. Lisicka, Wrocław 1999, s. 32-50
- Podolak M. *Ochrona środowiska we Wspólnocie Europejskiej*, (w:) "Problemy Ekologii", styczeń-luty 2000, vol.4, nr 1, s.13-16.
- Podolak M., *Rola parlamentu i rządu w ochronie środowiska*, (w:) *Polityczno- prawne aspekty transformacji systemowej w Polsce*, red. M. Żmigrodzki, Lublin 2000, s.23-42.
- Podolak M., *System finansowania ochrony środowiska w Polsce*, (w:) *Ekologia-Polityka-Moralność. Społeczne przesłanki i przejawy kryzysu ekologicznego*, red. A. Papuziński, Bydgoszcz 2000, s. 199-209.
- Podolak M., *Ochrona środowiska naturalnego w Polsce*, „Annales UMCS” 2001, Sectio K, Vol. VIII, s. 103-118.
- Podolak M., *Pojęcie i geneza polityki ekologicznej w Polsce*, „Zeszyty Naukowe Puławskiej Szkoły Wyższej”, 2001, z.3, s. 247-257.
- Podolak M., *Koncepcja ekorozwoju w warunkach transformacji polskiego systemu politycznego*, (w:) *Dzieje i przyszłość Polskiego Ruchu Ludowego*, t.3: *Przebudowa i przyszłość*, red. K. Baścik, J. Zalewa, Warszawa 2002, s. 95-110
- Podolak M., Żmigrodzki M., *Ochrona środowiska w programach głównych partii politycznych w Polsce*, „Zeszyty Naukowe WSHE”, 2003, z. 3, s. 22-31.
- Podolak M., *Konferencje Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące ochrony środowiska naturalnego*, „Zeszyty Naukowe WSEI”, 2005, z. 1 s.47-60.

